

РЕШЕНИЕ

№ 20291

гр. София, 12.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 71 състав, в
публично заседание на 14.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Слава Гьошева

при участието на секретаря Ася Лекова, като разгледа дело номер **3176** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване, вр. чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба на М. М. А., с постоянен адрес: [населено място], [улица], чрез адв. Е. Б. – САК със служебен адрес – [населено място], [улица] срещу Решение № 2153-21-57 от 28.02.2025 г. на директора на ТП на НОИ - С. град, с което е отхвърлена жалба с вх. № 1012-215/24.02.2025 г. на М. М. А. срещу Разпореждане № [ЕГН]/10/04.02.2025г. на длъжностно лице по пенсионното осигуряване.

В жалбата се твърди, че обжалваният акт е незаконосъобразен, постановен в нарушение на материалния закон и несъответстващ с целта на закона. Излагат се аргументи, че неправилно с оспорения акт е прието, че с приложението на чл. 18, ал. 4 НПОС, законодателят е поставил още една възможност за преференциални условия за пенсиониране на лицата, полагали труд като държавни служители по ЗМВР и непридобили право на пенсия по чл. 69 КСО, да могат да се пенсионират по реда на чл. 69б, ал. 1 от КСО, но единствено при недостигащ осигурителен стаж. Тълкуването и прилагането на чл. 18, ал. 4 НПОС според жалбоподателя не следва да бъде стеснително и да ограничава приложението на чл. 69 и чл. 69б КСО, които са норми от по-висок ранг и с равнозначно правно действие, като на осн. чл. 5, ал. 1 от АПК следва да се приложат разпоредбите на КСО от по-висок ранг, предоставящи възможност за избор, какъвто в случая е направен от жалбоподателката, посочвайки в заявлението, че желае отпускане на пенсия за ОСВ на основание чл. 69б, ал. 1 от КСО. Счита за неправилен извода, че М. А., няма право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 69б, ал. 1 от КСО, напротив според жалбоподателя са налице всички условия за пенсиониране по реда на чл. 69б, ал. 1 от КСО. Моли съда, да отмени

оспореното решение и преписката да бъде върната на административния орган със задължителни указания по прилагане на закона.

В съдебно заседание, жалбоподателят, редовно призован, не се явява, представлява се от адв. Б., която поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена. Представя писмени бележки и претендира разноски по представен списък.

Ответникът– Директорът на ТП на НОИ- С. град, чрез процесуалния си представител юрк. И. оспорва жалбата като неоснователна по подробно изложени съображения. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийска Градска прокуратура –редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд– София град, като прецени процесуалните предпоставки за допустимост, взе предвид становищата на страните и на основание чл. 168, ал. 1 от АПК въз основа на събраните по делото доказателства провери законосъобразността на оспорения акт на всички основания по чл. 146 от АПК, намери следното:

От фактическа страна:

Със Заявление с вх. № 2113-21-9223/05.12.2024 г. жалбоподателката е поискала отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 69б от КСО, към което е приложила изискуемите се съгласно чл. 2 от Наредба за пенсиите осигурителния стаж (НПОС) документи за преценка правото на пенсия.

Въз основа на представените документи и наличните данни в Регистъра на осигурените лица /Р./ на НОИ, длъжностното лице по ПО е зачело на М. М. А. осигурителен стаж до 05.12.2024 г. както следва:

- 28 години 02 месеца 16 дни от първа категория труд и по чл. 104, ал. 4 КСО /осигурителен стаж на лица по чл. 69 от КСО/; 00 години 02 месеца 18 дни от трета категория труд;

На основание чл. 104 от КСО общият осигурителен стаж превърнат към трета категория труд – е 47 години 02 месеца 25 дни.

Навършена възраст към датата на подаване на заявлението за пенсиониране /05.12.2024 г. / на М. М. А. е 50 години 09 месеца и 02 дни.

С Разпореждане № [ЕГН]/10/04.02.2025 г. на длъжностното лице по ПО е постановен отказ да бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69, ал. 2, чл. 69, ал. 1 от КСО и чл. 18, ал. 4 от НПОС.

Пенсионният орган е приел, че след като жалбоподателката е била държавен служител по ЗМВР, попада в персоналният обхват на чл. 69, ал. 1 от КСО, а не в този по чл. 69б, ал. 1 от КСО, отнасящ се за лицата, полагали труд от първа категория, която съгласно чл. 104, ал. 1 от КСО се определя с акт на МС, а именно с Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране /ПКТП-отм/, действал до 31.12.1999 г и Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране /НКТП-в сила от 01.01.2000/. Длъжностното лице по ПО е извършило преценка на правото на лична пенсия на ОСВ на жалбоподателката по чл. 69, ал. 1 от КСО и чл. 69б, ал. 1 от КСО във връзка с чл. 18, ал. 4 от НПОС. След като е констатирано, че М. М. А. не е навършила изискуемата възраст по чл. 69, ал. 1 от КСО /няма навършени 54 години и 08 месеца за календарната 2024 г. и няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по този ред, длъжностното лице е направило извод, че няма право и на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 69б ал. 1 КСО, тъй като не отговаря на изискванията на чл. 18, ал. 4 НПОС

Разпореждането е обжалвано от М. М. А. по административен ред с жалба от 24.02.2025 г. адресирана до Директор на ТП на НОИ С., заведена в ТП на НОИ С. град с вх. № 1012-21-215 от 24.02.2025 г.

По образуването по реда на чл. 117 от КСО производство Директора на ТП на НОИ С. -град се е произнася с Решение № 2153-21-57 от 28.02.2025 г., с което на основание чл. 117, ал. 3 от КСО оставя без уважение жалбата на М. М. А. срещу цитираното разпореждане. В решението органът е приел, че с оглед обстоятелството, че жалбоподателя, е лице, попадащо в персоналният обхват на чл. 69, ал. 1 от КСО, а не на чл. 69б, ал. 1 от КСО, то преценката на правото ѝ на пенсия следва да се извърши по условията на тази разпоредба, а не по чл. 69б, ал. 1 от КСО. След като жалбоподателката има изискуемия стаж като държавен служител по ЗМВР, но няма навършена изискуемата възраст за 2024 г. - 54 г. и 2 мес., респ. разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС е неприложима, тя не придобива право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Формалното съответствие на изискванията на чл. 69б, ал. 1 от КСО не е основание за отпускане на пенсия, предвид че водещ е характера на действително заеманата от А. длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП (отм.) и НКТП.

В съдебното производство е приета административната преписка. Жалбоподателят не е направил доказателствени искания. Други доказателства не са приобщени по делото.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от легитимирано лице по чл. 147, ал. 1 от АПК и срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което жалбата е процесуално допустима, а разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материално - правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореното Решение № 2153-21-57 от 28.02.2025 г. на директора на ТП на НОИ - С. град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/10/04.02.2025 г., издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване – С. Г. К., са издадени от материално и териториално компетентни органи съгласно разпоредбите на КСО и представени по делото Заповед № 1015-21-247/04.12.2018 г. на Директора на ТП на НОИ –С., съгласно която К. – началник на сектор "Отпускане на пенсии – първи" е възложено да изпълнява функциите на длъжностно лице по смисъла на чл. 98, ал. 1, т. 1 и ал. 2 и чл. 99, ал. 1 от КСО.

Спазени са законовите изисквания на чл. 59, ал. 2 от АПК за форма на акта, като същият съдържа фактически и правни основания, изложени са подробни мотиви.

В хода на проведеното административно производство не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

По отношение съответствието на оспорения акт с материалния закон, съдът намира следното:

В случая е безспорно, че М. М. А. като държавен служител по ЗМВР попада в персоналният обхват на чл. 69, ал. 2 от КСО. Не е спорен и факта, че към момента на подаване на заявлението за пенсиониране жалбоподателката не е навършила 54 години и 2 месеца, която възраст е изискуема за 2024 г. съгласно правилата на чл. 69, ал. 9 КСО, за да може да придобие право на пенсия по чл. 69, ал. 1 КСО.

Сорно е обстоятелството, приложима ли е в случая разпоредбата на чл. 69б ал. 1 КСО.

Съгласно разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия при следните условия: навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете; от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна

година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст. Следователно правото на пенсия по чл. 69б, ал. 1 от КСО е съвкупност от три условия - определена възраст, минимално необходим стаж от първа категория труд и необходим сбор от навършена възраст и осигурителния стаж.

За да откаже отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на жалбоподателката, пенсионният орган е приел, че тя не отговаря на условията за пенсиониране, както по чл. 69, ал. 1 от КСО, така и по чл. 69б ал. 1 КСО, като формалното съответствие на изискванията посочени в тази норма, не са основание за отпускане на пенсия, тъй като водещ е характера на действително заеманата от жалбоподателката длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП (отм.) и НКТП. Тази теза е застъпена и доразвита в писмените бележки на процесуалния представител на ответника – юрисконсулт И.. Излагат се доводи, че при тълкуване разпоредбите на чл. 69 и чл. 69б от КСО се игнорира обстоятелството, че трудовият стаж на служителите от специалните ведомства само се приравнява на такъв от първа категория труд и като се игнорира изискването за навършена възраст на практика се дава възможност на лицата по своя инициатива да избират колко по –рано да се пенсионира, което според административния орган не съответства на правилата на закона, определящ стриктно предпоставките за придобиване на право на пенсия с оглед характера на полагания труд и на основните принципи на осигурителното законодателство, регламентиращо разходване на публичен ресурс.

Твърденията, че нормата на чл. 69б ал. 1 КСО предвижда по –благоприятни условия за пенсиониране на лица, упражняващи тежък физически труд на изчерпателно изброени длъжности, между които не са държавни служители по чл. 69, ал. 2 от КСО, включително и държавните служители по ЗМВР, какъвто е и настоящият случай, не намира опора в закона. Според изложеното в писмените бележки на процесуалния представител на ответника, по степен на вредност и тежест труда на държавен служител по ЗМВР не се явява от първа категория труд по смисъла на НКТП, а само се приравнява към тази категория по силата на закона, с оглед социалната си значимост.

Както бе отбелязано по-горе жалбоподателката има навършен осигурителен стаж и възраст изискуеми по силата на чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за това, че има най-малко 10 години положен труд при условията на първа категория като държавен служител на МВР. Към датата на подаване на заявлението 05.12.2024 г. А. е навършила 50 г., 09м. и 02 дни, като сборът от осигурителния ѝ стаж и възраст е 97 г., 11 м. и 27 дни.

Разпоредбата, която е обосновала обжалвания в настоящото съдебно производство отказ е тази на чл. 18, ал. 4 от НПОС и сочи, че: "Лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионира по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 КСО.

Трайната съдебна практика на административните съдилища и на Върховния административен съд е именно: нормата на чл. 18, ал. 4 НПОС има указателен характер и е в противоречие с нормите на чл. 69, ал. 2 от КСО и чл. 69б, ал. 1, т. 1 от КСО, поради това не въвежда нови правила различни от предвидените в нормите на КСО. При наличие на установеното противоречие на чл. 18, ал. 4 от НПОС с чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО, на основание чл. 5, ал. 1 от АПК следва да се приложат нормите на КСО като нормативен акт от по-висока степен от наредбата в кореспонденция с предписанието по чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове. Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС не е пречка за приложението на чл. 69б, ал. 1, т. 1 КСО при наличие на навършена възраст и осигурителен стаж.

Жалбоподателката е изпълнила условието за осигурителен стаж по чл. 69, ал. 2 от КСО, но не е

навършила изискуемата по тази разпоредба възраст и от съдържанието на цитираната подзаконова норма на чл. 18, ал. 4 от НПОС става ясно, че за да може да се пенсионира по чл. 69б ал. 1 от КСО трябва да не ѝ достига осигурителен стаж по чл. 69 от КСО /а не, както в нейния случай да не ѝ достига изискуема възраст/, т. е. поставено е условие за приложението на една от двете законови разпоредби, какъвто ограничителен избор не е предопределен от самия кодекс.

Потвърждение за правилността на това становище на съда е произнасянето на ВАС в решение № 2259 от 18.02.2021 г. по адм. д. № 10189/2020 г. и в решение № 2291 от 18.02.2021 г. на ВАС по адм. д. № 9879/2020 г., в които се посочва, че норми от подзаконов нормативен акт като чл. 18, ал. 4 и чл. 17, ал. 2 НПОС не могат да преустановят действието на норми от по- висок ранг, каквито са чл. 69 и чл. 69б КСО. Обратното би означавало, че законодателят е предвидил неравноправно третиране на лицата по стаж и възраст, което е в противоречие с разписания в чл. 3, т. 3 КСО принцип на равнопоставеност на осигурените лица, както и останалите принципи по чл. 3 от КСО изискващи държавното обществено осигуряване да се осъществява при спазване на задължителност и всеобщност на осигуряването, солидарност на осигурените лица, равнопоставеност на осигурените лица.

По изложените съображения съдът приема, че жалбоподателката към деня на подаване на заявлението си е отговаряла на всички кумулативно предвидени законови предпоставки по чл. 69б, ал. 1 от КСО за отпускането на лична пенсия ОСВ при условията на посочената разпоредба, с оглед на което така постановения отказ на пенсионния орган се явява издаден при неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

По изложените съображения, съдът намира, че следва да отмени Решение № 2153-21-57 от 28.02.2025 г. на директора на ТП на НОИ - С. град, с което е отхвърлена жалба с вх. № 1012-215/24.02.2025 г. на М. М. А. срещу Разпореждане № [ЕГН]/10/04.02.2025г. на длъжностно лице по пенсионното осигуряване при ТП на НОИ-С. -град, с което е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Естеството на въпроса е от компетентността на длъжностното лице по ПО при ТП на НОИ-С. -град и следва преписката да се върне на посочения орган за ново произнасяне, съобразно указанията дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуването и прилагането на закона.

Предвид основателността на жалбата, жалбоподателката има право на присъждане на сторените по делото съдебни разноски представляващи държавна такса в размер на 10 лева и адвокатско възнаграждение в размер на 500 лева, което е изплатено в брой съгласно представения договор за правна защита и съдействие и разписка към него.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, както и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на М. М. А., с постоянен адрес: [населено място], [улица], чрез адв. Е. Б. – САК със служебен адрес – [населено място], [улица], Решение № 2153-21-57 от 28.02.2025 г. на директора на ТП на НОИ - С. град, с което е отхвърлена жалба с вх. № 1012-215/24.02.2025 г. на М. М. А. срещу Разпореждане № [ЕГН]/10/04.02.2025г. на длъжностно лице по пенсионното осигуряване.

ИЗПРАЩА преписката на длъжностното лице по ПО при ТП на НОИ-С. -град за произнасяне по същество по Заявление с вх. № 2113-21-9223/05.12.2024 г. при спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуване и прилагане на закона, в едномесечен срок от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на М. М. А., ЕГН [ЕГН] разноски по настоящото дело в размер на 510 лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от неговото получаване.

Съдия: